

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

EXAMINI

IN

SCHOLA GOLDINGENSI

ANNO MDCCCXXXI

PUBLICE AGENDO

PRÆLUDEBAT

PETRUS GRIB FIBIGER

RECTOR SCHOLÆ.

INSUNT POEMATIA DUO: GRÆCO-LATINUM ET LATINO-DANICUM,

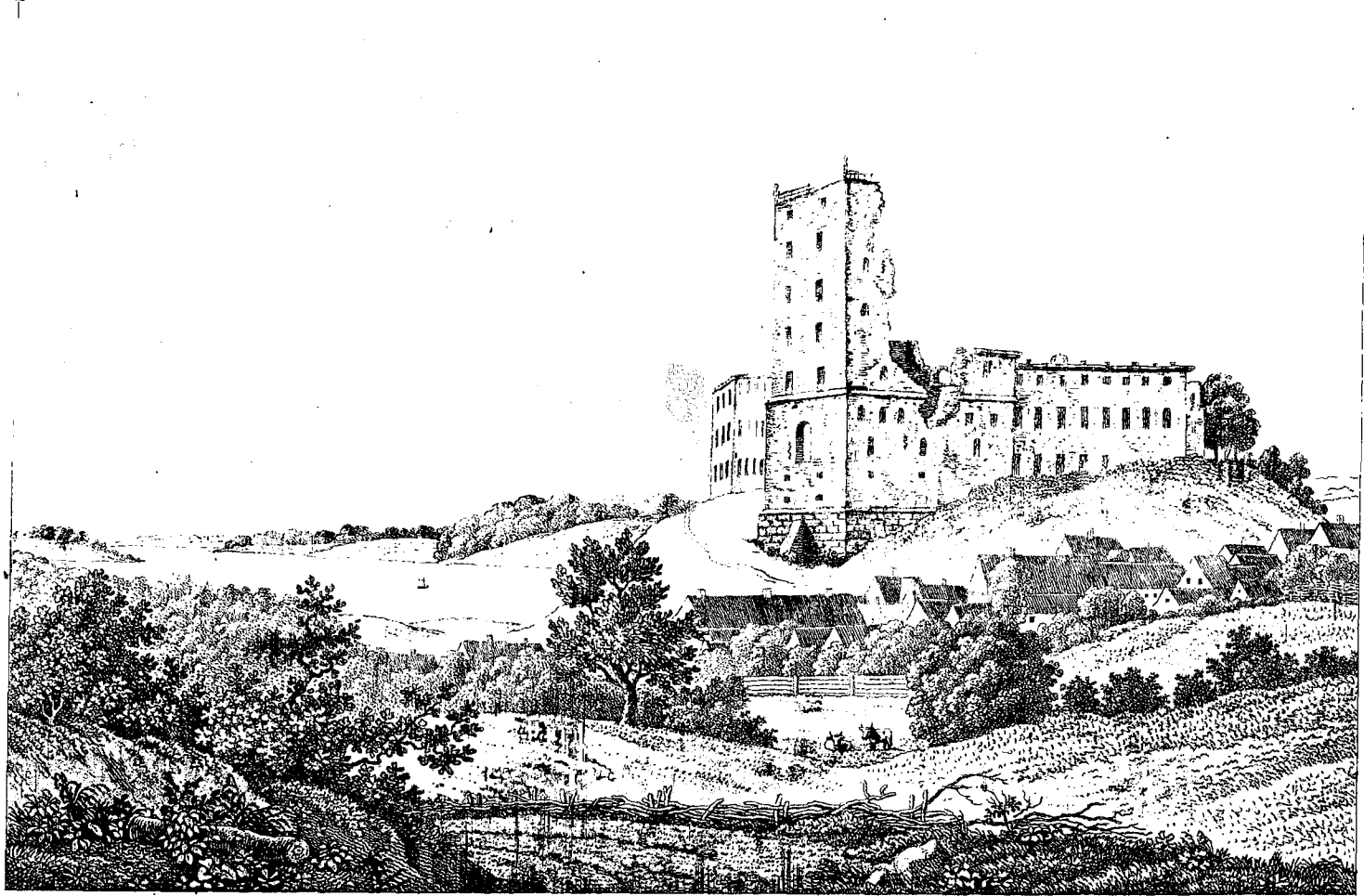
ADDITA

ICONE ARCIS GOLDINGENSIS ÆRI INCISA.

H A F N I Æ.

TYPIS EXCUDEBAT ANDREAS SEIDELIN,

AULÆ REGIÆ ET UNIVERSITATIS TYPOGRAPHUS.

RUINÆ ARCIS COLDINGENSIS.

AD PRINCIPEM REGIUM GELSISSIMUM,

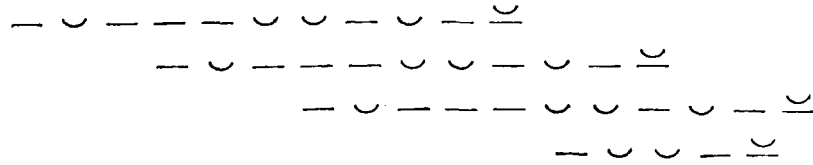
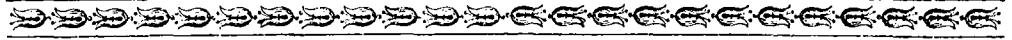
AMOREM AC DELICIAS PATRIÆ,

CHRISTIANUM FREDERICUM,

TRACTUS CHERSONESI CIMBRICÆ

ÆSTIVIS ANNI MDCCCXXI MENSIBUS

PERLUSTRANTEM.

Ἦδὺ φαίνονται τε γελᾶν ἀμαυροὶ

Κιμβρίας βουνοὶ, Κόδανός τε κῦμα

ἀγλαὸν ΣΟΙ γηθοσύνης ἐγείρει,

κεῖνον ἔτ' ἄδων

τὸν χρόνον μολπῇ πολιᾶς θαλάσσης,

ὃς γένους ΣΟΥ τίκτεν, αἰεὶ χλοάζων,

ἔξοχον κῦδος γε μαχαίς, Αἰθῆνης τ'

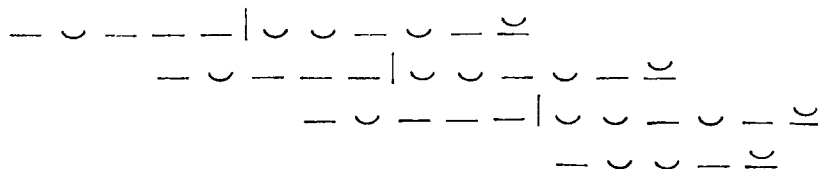
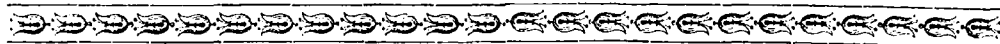
ἔξοχον ἔργοις

Εὐφρονι φθόγγω ΣΕ νυ, ΧΡΙΣΤΙΑΝΕ,

δέξεται πᾶς, ὃν πρόπον ἢ κικλήσκειν

τρέμμα τῆς Δάνης — πραπίδεσσι πιζαῖς

πανταχόθεν ΣΕ

Lætius tollunt juga torva colles
Cimbriae furvi, Codanusque fluctu
splendidus surgit *Tibi* lætiore,
concelebransque

Seculum — cantu strepitantis undæ —
quod *Tuae* stirpis genuit perennem
gloriam Martis fremitu, perennem
Palladis arte.

Vocibus festis *Tibi, Christiane!*
occinit quisquis melior vocandus
Daniae gnatus, — *Tibi* fida cuncti
corda dicantes,

Προδοκῶσ' ἅπαντες, ὅταν δρόμοισιν
 εὐτυχῆς Φήμη πέτεται ταχεῖα·
 πατρίδος χῶρους ΣΕ περισκοπεῖν. ΣΕ
 πατρίδος ὄμμα. —

Πολλὰ μὲν κακῶν μιᾶρῶν βαρύνει
 τὴν πέριξ γαῖαν, κατεπέμπ' ἅ δεινὸς
 οὐρανὸς, — καὶ Τισιφονῆς ἐπῆλθ' ἰς
 αἱματόεσσα

Ἡ βαρὺς χειμῶν χθόνα συμπιέζει —
 πάντοθεν εἰλβοντα βέλη, μαχαίρας
 βαρβάρας τ' ὠμὸν λάβε νῦν γε μῖσος
 χειρὶ βεβήλη.

Οὐ φλόγας σοὶ μῆνις ἐγείρει, πατρίς,
 οὐ μάχης δούπος γαμέτην ἔλασεν
 ἐσίας ἔξω τε, φόνω τ' ἀδελφῶν
 ἔντεα βάψεν·

Te Tui expectant, simul ac secundis
 cursibus rumor volitat per arva
 patriæ faustus: patriæ venire
Te, decus altum! —

Ingruunt circum mala fœda, cælo
 missa nimbo: madidum cruore
 horridæ vis Tisiphones nefando
 impetit orbem.

En hiems terris miseris acerba
 incubans! en mucro citus! feroci
 barbaros enses rapiensque dextrâ
 Dissidium trux!

Nullus heic flammæ furor exciebit,
 nullus armorum sonitus maritum
 de foco pellet, rapidumque fratris
 sanguine sparget:

Οὐ φόβος γ' ὠχράς κατέχει παρειάς
 μητέρων, — ἀγρῶν τε πατοῦσα καρπούς
 ἄρματ' οὐκ ἄξει ψιθυροῖς τροχοῖσι
 μαινὰς Εὐνώ —

οὐχὶ δὴ τούτων, μόνος οὔ κρατεῖ νοῦς
 ἥπιος λῶσσο βασιλῆος αἰὲν
 σήθεων πασῶν, — Φιλία κρατήσει
 μαὶ μόνιμ' Ἄρχοῦ,

ὧ δίδου ἔγγισα θρόνοισι τιμὴν
 ΦΡΕΔ'ΡΙΚΟΥ σεμνοῖς, κέλεται δε, Τούτω
 μοῖρ', ἐν ὑψηλαῖς σκοπιαῖς παρεῖναι,
 μάντιν ἀληθῆ.

Αὐτίθεν δ' ἀνδρῶν σρέφεται πρὸς ἔργα
 δημότων — καὶ ὠπὰ τρέπειν Ὅ χαίρει
 πρὸς σοφῶν, ἧῦν, σοφὸς, αὖ σεβασὰ
 δώματα Μουσῶν.

Pallidus nullas timor occupabit

heic genas, — calcans sata læta campos

non per *hos*, stridente rotâ vchetur

tristis Enyo:

non per *hos*, custos ubi regnat unus

optimi regis populi in beati

usque amor mentes, amor ac vigebit

Principis usque,

Cui datum fatis, gerat utque honores

proximos sceptro *Frederici*, et adsit

arduis *Illi* in scopulis, malorum

providus augur.

Culta descendit popularis *Idem*

ad virûm, voltus placidosque gaudet

doctus ad doctæ monumenta clara

vertere Musæ.

Ἄνθεσ' ὡς εἴλψει τέμενος δ' ἐκεῖνο
 χρύσειον λάμπροισ Ἑλικῶνος ἱροῦ,
 ἕκ δὲ τῶν καρπῶν γλυκύθυμον ὄσμην
 ὡς ἀποπνεῖον!

ὡς Φίλη σπουδῇ γ' ἄρα ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ
 τῶν χρόνων τροχοῖσι θαλεῖ Φερισμὸς
 θαψιλῆς, τρέψει ποτ' ὁποῖος ἀλκὴν
 Δάνα, γένους σου!

Εὐρέως καίπερ σὺ μὲν οὐκ ὀρέξῃς
 ὄπλα τ', ὀρρώδησέ τε λαὸς οὐδεὶς
 νεῦμα σὸν, δρύπτεις τε νόμους ἀπηγῆς
 οὐδενὶ δούλω;

οὐ ψόφον σάλπιγγος ὅμως τρομήσεις
 οὐδὲ που βροντὴν πολέμου σὺ γ' ὤμοῦ
 κύμασιν γλαυκοῖς, χρόνον εὐλογοῦσα
 κεῖνον ἀγαυόν,

ὦ ῥ' ὑπὲρ καπνὸν τ', ὑπὲρ ἀτμὸν ἠδ' ὄν
 θάρσος ἀνταίρων ἀπενεύσεν ἰσὸς
 ἐνδιδοῦν δεσμοῖς μέγα ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ
 κῦδος ἀμαυρόν.

Quam ferax scandet rutilans in auras
 sic nemus largis Heliconiarum
 fructibus, svaves tibi quos odores,
 Dania! fundens!

Quam piâ curâ tibi *Christiani*
 aureæ messes vicibus redibunt
 temporum, vires alet usque quantas
 hinc tua proles!

Arma tu quamquam neque sæva late
 porrigis, servi populi tuos nec
 contremunt nutus, laceras nec ulli
 libera jura;

Vix tubæ raucum tamen expavesces
 murmur, aut hostis tonitru superbi
 fluctibus fuscis, memor ævi avorum
 bellipotentis,

quo super fumum, super et vaporem
 celsus insurgens renuit catenis
 gloriam malus dare Christiani,
 fulmine fracto!

ARX GOLDINGENSIS.

--|v--|--vv--|v≡
--|v--|--vv--|v≡
--|v--|--|v--|≡
--vv|--vv|--v|--≡

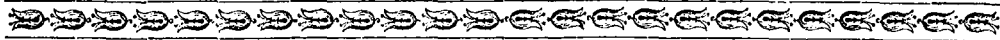

Arx Coldingensis.

Tranquilla surgens a Thetidis sinu
Aurora lucem fundit amabilem
per regias arcis superbæ
relliquias, et hiantis ora

late fenestræ, parjetis ac tui
hæc saxa prisce squalida, patriam
erecta munire, et ferocis
temnere cruda duella secli.

Quam lætiorem culmina fulgida
olim levabas aëra per, minax,
quam colle de celso pctebas,
Arx Aquilæ! meliorem olympum!

Koldinghus.

Fra Thetis's stille, taagesvøbte Barm
bortspredet Gøs Matten, gyder milde
Selvstraaler gjennem Kongeborgen varm;
men, af! kun over Gruus sin Straalefilde!

Du Heltedages gamle, stærke Dag!
som Alderdommens tykke Støv bedækker,
Muurværn! opreist mod Feidens frække Leeg,
at spotte mørke Seklers Kæmperækker.

Hvor hæved fordum du med Magt dit Lag,
hvor stolt i Morgenluftnings friske Vinde
høit fra din Banke mod den unge Dag,
du Srens Borg! opsteeg din ranke Linde!

Non passa plagas, te quibus impulit
 dæmon malignus — nubibus humidis
 oppressa nondum fati iniqui;
 purpureo sed amicta limbo

cæli benigni, vertice nobilis
 visa es, Gigantes tollere, qui super
 dejecta surgebant fluenta, et
 pascua mollia, fastuosi.

Muscosa turris! te quoties puer
 mirabar, in sudum latere arduo
 adscendere, et correptus arte
 ceu magicâ, tacitus stupebam.

Antique collis! te quoties super
 lætus tetendi, fluctibus algidis
 immergier, clivos ad oræ,
 ad nemus, adque remota fraga:

Ei vented du Banskjebnens lumste Stød,
 da dig en Dæmon slog med grusom Glæde,
 da under Røgens Mulm Ulykken brød
 dit Bryst; — men prud, i venlig Himmels Klæde

Du purpurlys din Tøse hæved op
 med dobbelt Kæmpepar, som haarde stued
 ned fra dit Kæmpetaarns den fjæffe Top
 til Engens Blomst, som dybt ved Søen lued.

Mosdækte Taarn! Hvor ofte mod din Pragt
 opsteeg mit Blik høit ad din steile Side,
 hendraget sedt af Oldtids Tryllemagt,
 hist til din Tøse, front af Skyer hvide!

Du gamle Høi! hvor tidt i aarle Stund
 besteg jeg dig, og ud i Fjordens Bølge
 med Barndomsvennen sprang fra fjerne Lund,
 hvor ei Jordbærret fød sig kunde følge —

junctus sodali, temporis aurei
 nondum relictis innummeris bonis,
 quot porrigit præpes Juventas,
 advolat, avolat, occiditque!

Labsum lacunar, marmore splendidum
 auroque quondam! lugubre quam jaces
 rupti pavimenti inter atra
 fragmina, magnificasque pilas

cellæ sacratæ, quæ precibus piis
 respondit olim principis anxii,
 quassam malis Danam gementis;
 concelebrantis opemve cæli. —

Stant, erigentes pectora saxea,
 turris, relictis, culmine putrido,
 triste intuentes veris almi
 divitias, Zephyrique lusus,

af gyldne Dages muntre Foraarsfniil
 omstraalet, ei forladt af hine Glæder,
 Baaraldrens Gud fremvinker kun med Sil,
 og flyer, og spinder brat med Krandsens Hæder.

Nedbrændte Hvalving! som med hellig Fod
 en svunden Old opreiste, mellem Stykker
 af brustne Marmorgulv, om Feidetid
 du vidner, — og om Tid som Sommer trykker.

Du sank, Borgtempel! som af Fromheds Ben
 gjenløb, naar Kongebarmen Sorg omspændte,
 naar Vaandesukke Danmarks fronte Sen
 for Danmark, eller Takkefang opsendte

End staae, med Steenkrops Skuldre, vilddt i Sky,
 paa Taarnets skjære Pynt forladte Evende,
 med mørke Blik hen over Lundens Ly,
 og Vaarens Skatte, som Zephyrer sende:

duces potentes: — prospiciens agros
 vultu rigenti, lumina ceu super
 tot gurgites, tot regna figat,
 Hannibal, in patriis ruinis:

Byrsæ et favillis qui lacrimas dedit,
 gemmis refulgentes pretiosius,
 labas Qvirini luget arces,
 Scipiada, generosus heros!

Rimas per istas admonet algida
 nox quippe stellans, quantula concidant
 mortalium tandem ausa, fastus
 quantula perficiant tumentes:

cum bruma vastâ turbinibus struem
 converrit aulâ pulveris, a mari
 cum verberant pennis procellæ
 marmora lurida flexuosis

Den store Hannibal, som barst og stiv
 mod Libya henstirrer over vide
 Bandsvælg og Lande, gram i blodig Riv
 for Land og Stad, Kampstærk, som Stenens Side:

Og Scipiaden, som ved sidste Glød
 af Byrsa stod, han, fra hvis Heltesie
 den Taare, Perlen ei opveier, flød, —
 forgtung han stuer mod Dvirini Høie.

Thi gennem disse Kevner, alvorfuld,
 os Stjernestraalen lærer, hvor den svage
 Jordboers Kraft hendoer i Skjebnens Bold,
 og Helten med sin Stordaad segner fage: —

naar Vintrens Storm ophvirvler Støvets Høi
 i øde Borggaard, naar med stride Binger
 fra Havets hvidgraa Bølge hid den fløi
 og om de forte Mure følt sig svinger.

Tetras adhuc tu sub pede barbaro
 fauces coerces carceris horridi,
 tum sæva, turris! cum recessit
 a populo Probitas Fidesque:

cum tela civis civibus impius
 intorsit, exlex atque Superbia,
 ceu belluæ dens fulget albus,
 in tenues ruit ense nudo.

At non tonabant ista per atria
 voces jubentes vincula, cum trono
 heic *Christianorum* sedebat
Tertius, ad latus atque jura

humanitatis candida ponderans,
 fuco nec ullo tinctus Amor dei, —
 arx *Christianorumve Quarti*
 imperio resonabat alto.

End gjemmer under tung, barbarisk Fod
 du, Kampetaarn! den skumle Fængselshule,
 opfyldt af Gru, da Ketfærd ikke stod,
 i Folkets Kreds, med Fromhed; men den fule

Tvedragt svang Borgers Spyd mod Borgers Bryst,
 og lovløs Vold, liig Dyret med sin hvide
 Mordtand, fremfoer med Rov og Niddingslyst,
 og stødte Sværdet i den Svages Side.

Ei gennem hine Sale Voldsmands Kæst,
 som Lænker bød, hentordned, da fra Tronen
 den Tredje Kristians Bud Betrængte Trost
 tildeelte, — Gudsfrøgt sad med Himmelfronen

ved Drottens Side, aldrig hykkelsk fød,
 og veied Ret og Pligt i blanke Skaaler, —
 da Fjerde Kristians Kæst i Hallen fød
 med Heltens Kraft, som intet Mismod taaler.

Vexilla regis magnanimi sequens

portam ruebat quondam equitum per hanc,
 pugnas lacescens agmen acres,
 dum lituus ferebat hosce

clangore colles, atque tuum, lacus!

pectus fovebat mite rosacea
 Matuta, sidebatque in illud
 asperi imago severa castris.

Invidit, heu! cur, patria! tot tibi

gargas avitas numen acerbis?
 cur vulnera inflixit protervus
 immeritæ tibi tanta dæmon?

Nidum vetusdum quin *Aquilæ* tuæ

frustra tegebas, turris! ab impetu
 fatoque, Pyrene malos cum
 mitteret excidio tibi ignes.

Høihjertet Konges Banner fulgte fro
 igjennem denne Port de Ridderfæder,
 som æfled Kamp for hellig Arnes No,
 naar Stridstrompeten flingrende til Fæder

udkaldte Drottens gjæve Mænd, og varm,
 du Borgens stille Sø! Dagmoder smykke
 med friske Rosers milde Skjær din Barm,
 hvori sit skarpe Billed Ørnen trykte. —

Hvi, Fædreland! misundte Mærkets Magt
 faamange Skatte dig, som Dødtid levned?
 hvi slog en Haand, med Dødsflab selv i Pagt,
 dig Saar, som ei din svage Uskyld hevned?

Forgjæves, Daarn! du, fjelden svøbt i Sorg,
 tro vogtede din Ørns den gamle Rede;
 fra Pyrenæers Toppe mod din Borg
 nedsendtes til Fordærv de Flammer lede!

Absumta flammis at miserabilis

non deperisses, si Furiae feræ

deliniendæ, sola diris

fulminibus gravioris ævi

tu corruisses. — Quid tibi mœnia,

quid, Dana! prosint? Murus æheneus,

Virtus, struendus, munientque

fortia pectora te tuosque!

Dog ei ynkværdig du af Luers Hav
 ombrustes, Kongeborg! hvis du alene
 af rædselsfulde Tiders Lyn i Grav
 var sthytet — offret havde disse Stene

Til Furien. Hvad, Danmark! gavne dig
 Taarntinder? ligger tryk du bag ved Mure,
 som Haand har viist? Dig være Kjæfthed liig
 en Kobbermuur; ei tør da Dndskab lure!
